

Załącznik
do uchwały nr 139/19
Rady Miasta Torunia
z dnia 23 maja 2019 r.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (Dz. U. z 2018r. poz. 870) weszła w życie 6 września 2015 roku. Określa ona zasady składania i rozpatrywania petycji oraz sposób postępowania organów w sprawach dotyczących petycji. Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego, lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Petycja może być złożona w interesie: publicznym; podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu trzeciego, za jego zgodą.

Ustawa w art. 9 ust. 2 stanowi, że petycja złożona do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego jest rozpatrywana przez ten organ. Do Rady Miasta Torunia wpłynęła w dniu 7 marca 2019r. petycja z 6 marca 2019r. Stowarzyszenia Rozruch w sprawie zmiany uchwał dotyczących rad okręgów – jednostek pomocniczych Gminy Miasta Toruń.

Przewodniczący Rady Miasta Torunia przekazał petycję do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem jej zbadania i przygotowania projektu uchwały Rady w sprawie jego rozstrzygnięcia. Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r. poz. 506) rada gminy rozpatruje petycję.

Składający petycję proponuje wprowadzenie zmian w uchwałach Rady Miasta Torunia dotyczących jednostek pomocniczych Gminy Miasta Torunia w zakresie:

- 1) zmiany granic jednostek pomocniczych;
- 2) zmiany nazewnictwa;
- 3) zmiany katalogu zadań i kompetencji;
- 4) zmiany procedury wyboru organów jednostek pomocniczych i zasad ich działania.

Zmiana granic jednostek pomocniczych jest możliwa w szczególności z własnej inicjatywy Rady Miasta Torunia lub na podstawie wniosku co najmniej 150 mieszkańców zamieszkałych na danym obszarze (§ 1 ust 1 uchwały nr 372/12 Rady Miasta Torunia z dnia 6 września 2012r. w sprawie powołania okręgów będących jednostkami pomocniczymi Gminy Miasta Toruń oraz nadania im statutów – Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2016r. poz. 3864). Ewentualna zmian wymaga jednak uprzedniego przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy, co wynika z § 60 Statutu Gminy Miasta Toruń (uchwała nr 146/99 Rady Miasta Torunia z dnia 15 kwietnia 1999r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminy Miasta Toruń – Dz. Urz. Woj. Kuj. Pom. z 2019r. poz. 1569). Ponadto podejmując taką uchwałę Rada Miasta winna brać pod uwagę ilość mieszkańców, zbliżony układ osadniczy i przestrzenny, więzi społeczne i gospodarcze, a także czynniki historyczne, które miały wpływ na ukształtowanie się danej wspólnoty. Także z przepisu art. 5 ust 2 powołanej ustawy o samorządzie gminnym wynika, że jednostkę pomocniczą tworzy rada gminy, w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy. Mając powyższe na uwadze, utworzenie nowych i zmiana granic istniejących jednostek pomocniczych wymaga przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami. Z uwagi na to, że przy ewentualnej zmianie granic okręgów dokonanej na skutek łączenia, podziału lub utworzenia nowych „należy brać pod uwagę ilość mieszkańców, zbliżony układ osadniczy i przestrzenny, więzi społeczne i gospodarcze, a także czynniki historyczne oraz naturalne granice, które miały wpływ na ukształtowanie się danej wspólnoty”, zaproponowanie konkretnej zmiany powinna poprzedzać dodatkowa analiza tych czynników.

Propozycja zmiany nazewnictwa jednostek pomocniczych z rad okręgów na osiedla nie jest jedynie zwykłą zmianą nazwy jednostki pomocniczej, a byłaby to zmiana ustrojowa. Świadczy o tym art. 37 w zw. z art. 17 cytowanej ustawy o samorządzie gminnym. Powołując dzielnice (osiedla) obowiązkowo należy powołać organ uchwałodawczy - radę, która składa się z 15 – do 17 osób oraz organ wykonawczy w postaci zarządu. Ewentualna zmiana wymagałaby nie tylko przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami, ale również dokonania dodatkowych analiz zasadności tej zmiany.

Zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 7 ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy ustalenie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki. Także z art. 35 tejże ustawy wynika, że organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. W statucie określa się także organizację i zadania organów jednostek pomocniczych. Wobec powyższego, ewentualne zmiany w tym zakresie wymagają konsultacji z mieszkańcami i również dodatkowych analiz, zwłaszcza w kontekście faktu, że w październiku 2016r. dokonane zostały zmiany kompetencji rad okręgów. Odnosząc się do przykładowych propozycji zmian wskazanych w petycji, nie można pominąć faktu przyjęcia przez ustawodawcę i przez Radę Miasta Torunia rozwiązań statuujących jednostki pomocnicze z ich organami jako właśnie pomocnicze podmioty (nie posiadające osobowości prawnej) pełniące funkcje doradcze i konsultacyjne, wspierające i upowszechniające idee samorządowe, a nie zinstytucjonalizowane i sformalizowane twory, których kompetencje i zadania nie będą czytelne dla mieszkańców lub utrudnią funkcjonowanie miasta.

Odnosząc się do propozycji zmiany procedury wyboru organów jednostek pomocniczych i zasad ich działania wskazać należy, że zgodnie z uchwałą 372/12 (§ 3 pkt 2) Rada okręgu wybrana przez mieszkańców liczy 10 członków. Nie wydaje się, by postulat ograniczenia niezbędnej ilości mieszkańców potrzebnej do przeprowadzenia ważnych wyborów ze 150 do 100 mieszkańców był zasadny i sprzyjał promowaniu i rozwijaniu samorządności. Niemniej ta kwestia, podobnie jak kwestia wydłużenia czasu na przeprowadzenie wyborów, należy do kompetencji Rady Miasta Torunia. Nie ma przeszkód formalnych, by głosowanie odbywało się przez z góry określony czas w jednym dniu, a nie w trakcie ogólnego zebrania.

Większość propozycji przedstawionych w petycji wymaga wcześniejszych konsultacji oraz przeprowadzenia dodatkowych analiz w zakresie ich zasadności, tym samym brak jest możliwości uwzględnienia ich w terminach określonych powołaną ustawą o petycjach.

Na tej podstawie Rada Miasta Torunia nie uwzględnia petycji Stowarzyszenia Rozruch z dnia 6 marca 2019r. o zmianę uchwał dotyczących rad okręgów – jednostek pomocniczych Gminy Miasta Toruń. Biorąc jednak pod uwagę wkład pracy wnioskodawców oraz nie kwestionując możliwości wprowadzenia niektórych propozycji, przekazuje wnioski zawarte w petycji Konwentowi Seniorów Rady Miasta Torunia celem rozważenia przy ewentualnych pracach nad zmianami przepisów dotyczących rad okręgów – jednostek pomocniczych Gminy Miasta Toruń w późniejszym terminie.